

Minister Finansów

Warszawa, 23 października 2023 roku

Sprawa: Petycja dotycząca zmiany stawek VAT i CIT
Znak sprawy: PT1.056.3.2023
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Szanowna Pani,

odpowiadając na Pani wystąpienie z 25 lipca 2023 r., oznaczone: „916/23 petycja”, w którym przedstawia Pani propozycję podwyższenia stawek m.in. VAT i CIT i przeznaczenia uzyskanych z tego tytułu środków na konkretne cele tj. profilaktykę (badania i szczepienia), leczenie, pochówek ludzi i zwierząt oraz poprawę środowiska naturalnego celem zapobiegania chorobom cywilizacyjnym, uprzejmie informuję.

Podatek od towarów i usług (VAT)

Obowiązujący w Polsce system stawek VAT uregulowany przepisami ustawy o VAT¹ oraz przepisami wykonawczymi do tej ustawy² przewiduje stosowanie dla obrotów krajowych, oprócz stawki podstawowej obecnie w wysokości 23%, również stawek obniżonych: 8%, 5% i 0%.

Stawki obniżone VAT w Polsce dotyczą przede wszystkim towarów i usług zaspokajających podstawowe potrzeby człowieka, a więc m.in. dotyczą większości produktów spożywczych, książek i prasy, towarów i usług związanych z ochroną zdrowia, z produkcją rolniczą, usług transportu pasażerskiego, usług gastronomicznych i usług związanych z zakwaterowaniem, usług związanych

¹ Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2023 r. poz. 1570, z późn. zm.)

² Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 grudnia 2022 r. w sprawie obniżonych stawek podatku od towarów i usług w roku 2023 (Dz. U. poz. 2495, z późn. zm.)

z kulturą, rekreacją i sportem, usług użyteczności publicznej (np. dostawa wody, świadczenie usług związanych z oczyszczaniem ulic, zbieraniem śmieci i przetwarzaniem odpadów) itd.

System stawek obniżonych VAT jest istotnym wsparciem dla gospodarstw domowych, w szczególności tych o skromnych zasobach finansowych, jak również samorządów, placówek: ochrony zdrowia, edukacyjnych, pomocy społecznej itp., które z powodu braku możliwości odliczenia podatku są traktowane jak ostateczni konsumenci.

Podwyższenie stawek podatku VAT, mającego charakter cenotwórczy, może przełożyć się na wzrost cen towarów i usług na rynku, w tym również w obszarze wskazanym w petycji.

Wszelkie decyzje w zakresie zasad i wysokości opodatkowania VAT muszą być zatem podejmowane przy uwzględnieniu wyników szerokiej i kompleksowej analizy wszystkich aspektów gospodarczych i społecznych. Należy przy tym mieć na uwadze, że na wielkość środków trafiających do budżetu, które pochodzą z podatków, ma wpływ nie tylko sama wysokość stawek podatkowych, ale również inne czynniki, np. siła nabywczą konsumentów (w przypadku braku środków zakupy nie będą realizowane lub będą ograniczane) czy liczba przedsiębiorców podejmujących legalną działalność gospodarczą. W przypadku zbyt wysokich podatków, istnieje zagrożenie przenoszenia działalności do szarej strefy, które to zjawisko powoduje spadek wpływów budżetowych, a dodatkowo przyczynia się do pogorszenia warunków prowadzenia działalności przez uczciwych przedsiębiorców.

W tym kontekście wskazać należy, że od wielu już lat prowadzone są działania mające na celu uszczelnienie systemu VAT oraz walkę z nieuczciwymi praktykami podatkowymi, pośród których wskazać można m.in. wprowadzenie:

- mechanizmu podzielonej płatności,
- wykazu podatników VAT (pozwala na sprawdzenie kontrahenta w elektronicznej bezpłatnej bazie),
- elektronicznego raportowania JPK_VAT z deklaracją (podatnicy są obowiązani przekazywać informacje o operacjach gospodarczych za dany okres, na podstawie których możliwe jest skuteczne wykrywanie oszustw w VAT przez administrację skarbową),
- systemu teleinformatycznego izby rozliczeniowej (STIR) – umożliwia wymianę informacji między systemami bankowymi i administracją skarbową, co umożliwia m.in. analizowanie ryzyka wykorzystywania działalności banków lub spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych w zakresie popełniania przestępstw skarbowych, wyłudzenia zwrotu VAT, lub wystawianie tzw. pustych faktur,
- kas rejestrujących online czy w postaci oprogramowania,
- Krajowego Systemu e-Faktur (KSeF) – obecnie e-faktura działa jako jedna z dopuszczonych form dokumentowania sprzedaży, obok faktur papierowych i faktur elektronicznych. E-faktura będzie powszechnym systemem rozliczania w obrocie gospodarczym. Obowiązek e-fakturowania wejdzie w życie od 1 lipca 2024 r. Dla drobnych przedsiębiorców, nierozliczających się z VAT, termin będzie dodatkowo odroczony do 1 stycznia 2025 r.

Wprowadzone rozwiązania uszczelniające, jak również wprowadzane działania nakierowane na usprawnienie rozliczania VAT³ (co z kolei wpływa na ułatwienie prowadzenia działalności gospodarczej), mają realne przełożenie na wielkość wpływów budżetowych z tytułu podatku VAT, które to wpływy następnie podlegają dystrybucji zgodnie z polityką gospodarczą i społeczną przyjętą przez rząd.

Podatek od dochodów osób prawnych (CIT).

W latach 2017-2019 stawka podatku CIT została obniżona dla małych podatników oraz podatników rozpoczynających prowadzenie działalności. Odbyło się to dwustopniowo, tj. w 2017 r. obniżenie nastąpiło z 19% do 15%, a w 2019 r. do 9%.

Dodatkowo zwiększone zostały limity zastosowania stawki 9% CIT z 1,2 do 2 mln euro przychodu.

Znacząca obniżka podatku CIT była możliwa dzięki działaniom mającym na celu uszczelnianie bazy podatkowej, w tym podatku CIT.

W szczególności były to prowadzone na szeroką skalę w latach 2015 – 2019, kontynuowane w kolejnych latach, działania legislacyjne polegające na:

- wyodrębnieniu w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych źródła przychodów w postaci zysków kapitałowych oraz rozdzielenie dochodów uzyskiwanych z tego źródła od pozostałych dochodów podatnika,
- wprowadzeniu ogólnej klauzuli przeciwko unikaniu opodatkowania (GAAR),
- rozszerzeniu zakresu podmiotowego podatku CIT o spółki komandytowe i spółki jawne, niewywiązujące się z obowiązków sprawozdawczych,
- wprowadzeniu opodatkowania dochodów ze zbycia udziałów w spółkach nieruchomościowych,
- zmianie przepisów dotyczących poboru podatku u źródła.

Działania uszczelniające oraz sprzyjające czynniki makroekonomiczne, pomimo niższych stawek CIT, spowodowały wzrost wpływów budżetowych z tytułu tego podatku (o 159% w 2022 r. w porównaniu do 2015 r.).

Zatem, mając powyższe na uwadze, aktualnie brak jest przestrzeni dla podwyższania stawek CIT.

Jak zaznaczono wcześniej preferowane są rozwiązania mające na celu zwiększanie stopnia przestrzegania przepisów podatkowych, ograniczające straty z tytułu oszustw oraz unikania opodatkowania, czyli rozwiązania zmierzające również do uszczelnienia podatku CIT, które wpłyną na zwiększone wpływy do systemu finansów publicznych.

Mając na uwadze powyższe, nie jest zasadne w obecnej sytuacji, zwiększanie obciążeń podatkowych, w zakresie jaki został zaproponowany w petycji.

³ Przykładowo można wskazać wprowadzenie nowego systemu stawek VAT (tzw. nowa matryca VAT), jak również możliwość uzyskania Wiążącej Informacji Stawkowej (WIS), uproszczenia w zakresie korygowania podatku VAT czy wprowadzenie tzw. grup VAT.

Postulat zwiększenia stawki składki zdrowotnej pozostaje poza zakresem właściwości Ministerstwa Finansów.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów

Paweł Selera

Dyrektor

Departamentu Podatku od Towarów i Usług

Klauzula przetwarzania danych osobowych Ministra Finansów⁴.

⁴ <https://www.gov.pl/web/finanse/klauzula-przetwarzania-danych-osobowych-udostepnionych-droga-elektroniczna>